

Vuosikertomus 2016

Keski-Suomen Liikunta ry

Keski-Suomen Liikunta ry:n toiminnan perusta

Keski-Suomen Liikunnan toiminta-ajatus

Keski-Suomen Liikunta ry:n toiminta-ajatuksena on keskisuomalaisten hyvinvoinnin tukeminen liikunnan ja urheilun avulla

1. tuottamalla jäsenjärjestöille niiden haluamia ja tarvitsemia laadukkaita palveluja
2. tukemalla keskisuomalaisen liikunnan ja urheilun edistämiseen tähtääviä kehittämishankkeita
3. kehittämällä erityisesti lasten ja nuorten liikunnan tasapuolisia edellytyksiä ja harrasteliikunnan eri muotojen mahdollisuuksia
4. toimimalla jäsenjärjestöjensä ja muiden intressiryhmien yhteistyön verkunkutojana.

Arvot

Maakunnallisuus

Keski-Suomen Liikunta on keskisuomalaista liikuntakulttuuria kehittävä ja kokoava yhdistys. Liikuntakulttuurilla on tärkeä merkitys Keski-Suomen itsetunnon, maakuntahengelle ja kehitymiselle.

Positiivisuus Keskiläisillä on positiivinen ja avoin asenne ihmisiä, asioita ja ilmiöitä kohtaan.

Inhimillisuus KesLin toiminta perustuu vuorovaikutukseen ihmisten kanssa. Olemme vastuuntuntoisia, rehellisiä ja suvaitsevaisia. Kunnioitamme jokaista omana itsenään.

Laadukkuus KesLin toiminta on eettisesti kestävä, asiakaslähtöistä ja tavoitteellista. Kehitämme toimintaamme määrätietoisesti suunnittelemalla, toteuttamalla suunnitelmia sekä arvioimalla toteutusta saamamme palautteen ja tavoitteiden pohjalta.

Vaikuttavuus Olemme ennakkoluulottomia, laajakatseisia ja yhteistyökykyisiä. Keski-Suomen Liikunta on merkittävä alueellisen liikuntakulttuurin kehittäjä ja toiminnallamme on myös yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Visio ja strategia

”Suomen paras liikkumista edistävä ja liikuntaosaamista kokoava voima 2020”

1. Yhteisöllisyyden vahvistaminen
2. Liikunnan kansalaistoiminnan tukeminen
3. Lasten ja nuorten liikunnan ja urheilun sekä aikuisten liikunnan kehittäminen
4. KesLin aseman vahvistaminen maakunnassa

Keski-Suomen Liikunta toteuttaa omalta osaltaan liikuntajärjestöjen yhteisön visiota ”Olemme maailman liikkuvin urheilukansa – 2020”. Yhteisön vision tavoitteena on synnyttää lisää laadukasta liikettä paikallisella tasolla.

Vuosi 2016

Keski-Suomen Liikunta ry:n valtionapu pieneni neljä prosenttia vuodelle 2016 aikaisempiin vuosiin nähden. Samalla yleiset kustannukset koko ajan ovat nousseet. Tämä on tarkoittanut entistä tarkempaa talouden suunnittelua, uusien rahoituslähteiden etsimistä sekä uusien toimintatapojen käynnistämistä. Perustoiminta on kaikesta huolimatta kuitenkin pystytty pitämään kunnossa, ja uudet resurssit on kohdistettu kehittämistoimenpiteisiin.

Valtakunnallisesti jäimme ainakin toistaiseksi vaille jäsenyyttä uudessa Olympiakomiteassa, mutta Keski-Suomen Liikunta on strategiansa mukaisesti verkottunut entistä tiiviimmin sekä alueellisesti että paikallisesti. Olemme toimineet aktiivisesti maakunnallisessa yhteistoiminnassa, minkä tavoitteena on ”isommilla hartioilla” ja toimijoiden välisellä yhteistyöllä lisätä liikettä, luoda tukijärjestelmä urheilijan polulle, tarjota entistä parempaa apua seuratoimintaan sekä vaikuttaa positiivisesti liikunnan ja urheilun asemaan kunnissa.

Keski-Suomen Liikunta on vahvasti mukana Keski-Suomen liiton vetämässä maakunta- ja sote -palvelujen uudistustyössä. Aluejohtaja on mukana mm. maakunnallisessa aluekehitys- ja strategiatyöryhmässä, joka suunnittelee ja ennakoii alueen, sen elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittämistä sekä mm. liikunnan hyvinvoinnin edistämistä.

Keski-Suomen Liikunta on myös mukana Jyväskylän Hyvinvoinnin Osaamiskeskityksessä, joka on osa Hippos 2020 –hanketta. Yhdessä KIHUn, LIKESin, Valon sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa KesLi toteutti Seura palkkaa ammattilaisen –työkirjan, joka on erinomainen työkalu seuratoiminnan kehittämiseen. Jyväskylän Urheiluakatemia on entistä vahvemmin Keski-Suomen Liikunnan kumppanina keskisuomalaisen urheilun kehittämistyössä. Vuonna 2016 KesLin toimesta valmistui opinnäytetyönä selvitys, millainen Jyväskylä on urheilukaupunkina huipulle tähtäävän urheilijan näkökulmasta.

Urheiluseurojen työllistämistä tukeva Työnuoli-hanke jatkui, ja on osoittautui erinomaiseksi konseptiksi kehittää keskisuomalaista seuratoimintaa. Hanke sisälsi sekä seurakohtaista konsultointia että yhteisiä koulutustilaisuuksia. Hanke päättyi vuonna 2016. Samoin olemme mukana JAMKin hallinnoimassa Eboss –hankkeessa, jossa mm. luotiin 2-asteen opiskelijoille hyvinvointivalmennuksen konsepti. Hanke jatkuu 2017.

Tammikuun lopussa Keski-Suomen Urheilugaalassa palkitsimme jälleen maakunnan parhaita urheilijoita, valmentajia, seuratoimijoita ja liikkuja Jyväskylässä. Juhlalta on tullut entistäkin kiinnostavampi tehtyämme yhteistyösopimuksen valtakunnallisen Suomen Urheilugaalan kanssa. Osallistujia oli lähes 300 urheiluihmistä ympäri Keski-Suomea.

Toisen päätapahtumamme, Finlandia Marathonin pääpaikka oli myös Paviljonki. Tapahtuma on vakiinnuttanut paikkansa keskisuomalaisen aikuisliikunnan kohokohtana, johon tullaan ympäri Suomea. Mukana on myös nuorten sarjat kannustamassa nuoria aikuisia liikkumaan. Tapahtuma säilytti osallistujamäärän entisellään, vaikka yleisesti juoksutapahtumien osallistujamäärät Suomessa olivat laskusuunnassa.

Vuoden 2016 leiri järjestettiin kesäkuussa Muuramessa. Leirillä lapset pääsivät kokeilemaan useita liikuntalajeja, joista osa oli varmasti monelle leiriläiselle ensikosketus kyseiseen lajiin. Leirille osallistui reilu 200 lasta. Leiri on myös hyvä paikka monelle opiskelijalla hankkia ohjaajakokemusta.

Keski-Suomen Liikunnan talouden rakenne muodostuu Opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksesta sekä muusta toiminnasta mm. koulutuksista, tapahtumista ja kehittämisavustuksista. Vuoden 2016 tulos jäi hieman negatiiviseksi, mutta kestää toiminnan jatkumisen suunnitellusti.

Jyväskylässä 1.3.2017

Petri Lehtoranta, aluejohtaja

1. Hallinto

Tavoite

Hyvällä hallinnolla varmistetaan strategian toteutuminen sekä turvataan varsinaisen toiminnan edellytykset.

Toteutus

Keski-Suomen Liikunta toteuttaa vuosisuunnittelujärjestelmää, jolla varmistetaan yhteinen suunnittelu ja toiminnan seuranta. Toiminta- ja taloussuunnitelma tehtiin syksyn aikana. Suunnitelma rakennettiin henkilöstön ja hallituksen yhteisenä suunnittelupäivänä toukokuussa, jolloin päätettiin yleiset strategiset linjaukset edellisen vuoden arvioinnin pohjalta. Suunnittelupäivän jälkeen henkilöstö työsti suunnitelmaa toimialoittain. Vuoden 2017 toimintasuunnitelma vahvistettiin syyskokouksessa joulukuussa.

Keski-Suomen Liikunnalla on vuosittain maaliskuussa tarkistettava toimintakäsikirja, joka kuvaa senhetkisen toiminnan. KesLin toimintaa arvioidaan myös vuosikertomuksessa, joka laaditaan toimialakohtaisesti helmi-maaliskuussa ja hyväksytään kevätkokouksessa. KesLin toimintaa ja taloutta seurataan hallituksen kokouksissa kuukausittain.

KesLi tukee hallituksen, toimihenkilöiden sekä kouluttajien koulutusta joko sitä itse järjestämällä tai tukemalla kouluttautumista ulkopuolisissa koulutuksissa. Henkilökuntaa on myös vuosittain kannustettu liikkumaan yhteisillä liikuntapäivillä sekä osallistumalla liikunnan harrastamiseen liittyviin kustannuksiin.

Keski-Suomen Liikunnan aluejohtaja käy henkilökohtaiset kehittämiskeskustelut henkilöstön kanssa huhtikuussa. Keskustelujen tavoitteena on varmistaa henkilöstön jaksamiseen sekä henkilökohtaisen osaamisen kehittämiseen liittyvät asiat. Henkilökunta osallistui myös elokuussa Kokkolassa järjestetyille aluepäiville, jotka ovat tarkoitettu aluejärjestöjen henkilökunnalle.

1.1. Yhdistyksen viralliset kokoukset

Kevätkokous

Keski-Suomen Liikunta ry:n kevätkokous pidettiin 3.5. Jyväskylässä Sokos Hotel Alexandrassa. Puheenjohtajana toimi Heikki Mäkinen ja sihteerinä Petri Lehtoranta. Kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2015 vuosikertomus ja tilinpäätös sekä valittiin ehdollepanotoimikunta valmistelemaan hallituksen henkilövalintoja vuodelle 2017.

Ehdollepanotoimikunnan kokoonpano:

Petri Hagman, Petri Lehtoranta, Esa Kaihlajärvi, Heikki Mäkinen ja Matti Mäkinen.

Syyskokous

Keski-Suomen Liikunta ry:n sääntömääräinen syyskokous pidettiin 30.11. Ravintola Qulkurissa Jyväskylässä. Puheenjohtajana toimi Heikki Mäkinen ja sihteerinä Petri Lehtoranta. Kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2017 toiminta- ja taloussuunnitelma sekä päätettiin hallituksen henkilövalinnoista vuodelle 2017.

1.2 Hallitus

Keski-Suomen Liikunta ry:n hallitus kokoontui seitsemän kertaa. Puheenjohtajana toimi Janne Kinnunen. Varapuheenjohtajat olivat Petri Hagman ja Mari Sivill. Hallituksen kokouksissa toimi esittelijänä sekä sihteerinä aluejohtaja Petri Lehtoranta.

Hallituksen jäsenet ja heidän osallistumisensa kokouksiin:

Janne Kinnunen, puheenjohtaja	5/7			
Petri Hagman, varapuheenjohtaja	5/7			
Mari Sivill, varapuheenjohtaja	7/7			
Tapio Mäki	3/7	varajäsen	Helka Maltolahti	3
Anna-Leena Sahindal	5/7	varajäsen	Karoliina Vainikainen	0
Terhi Kettunen	4/7	varajäsen	Teemu Tenhunen	0
Auli Pitkänen	4/7	varajäsen	Ville Qvist	0
Ella Salmela	7/7	varajäsen	Mika Suoja	0
Sanna Jämsen	5/7	varajäsen	Tarja Stenman	1

Tilintarkastajat:

Martti Olli HTM (varalla Eija Honkanen, HTM) ja Reijo Korpela KHT (varalla Seppo Lindholm JHTT, HTM)

1.3 Jäsenjärjestöt (147)

Urheiluseurat (127):

Alhon Aki ry	Jyväskylän Rugby Club ry	Lievestuoreen Kisa ry
Alppiihittoseura Himoski ry	Jyväskylän Seudun Palloseura ry	Los Bastardos ry
Alvajärven ryhti	Jyväskylän Shorinji Kempo ry	Meloiloo ry
REAGL Capoeira Jyväskylä ry	Jyväskylän Taitoluisteluseura ry	Mukwan Jyväskylä ry
DanceStyle ry	Jyväskylän Tanssi- ja	Multian Jyske
Diskos Jyväskylä ry	Naisvoimisteluseura ry	Multian Naisvoimistelijat ry
FC Saarijärvi ry	Jyväskylän Tennisryhmä ry	Muuramen Rasti ry
FC Vaajakoski ry	Jyväskylän Valo ry	Muuramen Syke ry
Floorball Club Dux ry	Jyväskylän Voimistelijat ry	Muuramen Yritys ry
Grainville Line Dancers ry	Jyväskentien Kiekko ry	Muurajärven Murto ry
Haapamäen Urheilijat ry	Jyväskentien Paini-Ässät ry	O2-Jyväskylä ry
Hankasalmen Hanka ry	Jyväskentien Työttömät ry	Palokan Naisvoimistelijat ry
Happee ry	Jämsän Kiekko-Sudet ry	Palokan Pyry ry
Harjun Voima Jyväskylä ry	Jämsän Retki-Veikot ry	Palokan Riento ry
HoNsU ry	Kaipolan Naisvoimistelijat ry	Parkour Oppimiskeskus ry
Huki Jyväskylä ry	Kampuksen Dynamo ry	Pihtiputaan Tuisku ry
ISON Tanhuajat ry	Kampuksen Plaani ry	Ploki ry
Jaguars Spirit Athletes ry	Kannonkosken Kiho ry	Pohjois-Päijänteen Pursiseura ry
Jigotai ry	KEJUBO ry	Puska Puttaajat ry
Joutsan Seudun Pallo ry	Kensu ry	Putkilahden Ketterä ry
JJK Juniorit ry	KeuPa Hockey Team ry	Pykköjärven Yrittävä ry
JJK Jyväskylä ry	Keurusjumbpa ry	Pöytävuoren Peikot ry
JYP Juniorit ry	Keuruun Kisailijat ry	Rautpohjan Moottorikerho ry
Jyväskylä Jaguars ry	Keuruun Naisvoimistelijat ry	Riihivuoren Hiihtokouluyhdistys ry
Jyväskylän Agility Team ry	Keuruun Pallo ry	Saarijärven Naisvoimistelijat ry
Jyväskylän Kenttärheilijat ry	Keski-Suomen Konepyöräseura ry	Saarijärven Pullistus ry
Jyväskylän Kiri ry	Keski-Suomen Moottorikerho ry	Saarijärven Tennis ry
Jyväskylän Kunto- ja Luontoliikkujat ry	Konneveden Urheilijat ry	Ski Jyväskylä ry
Jyväskylän Laskuvarjokerho ry	Korpilahden Pyrintö ry	Suunta Jyväskylä ry
Jyväskylän Latu ry	Korpilahden Urheiluautoilijat ry	Seitsemän Hunnun Tanssi ry
Jyväskylän Lohi ry	Koskenpään Kiri	Swimming Jyväskylä ry
Jyväskylän Naisvoimistelijat ry	Kyyjärven Kyky ry	Säynäsalon Riento ry
Jyväskylän Nousu ry	Laukaan Kisa-Veljet Darma-Kai ry	Tammijärven Tammi ry
Jyväskylän Pallokerho ry	Laukaan Moottorimiehet ry	Tanssi- ja voimisteluseura Illusion
Jyväskylän Pesis	Laukaan Urheilijat ry	Vaajakoski ry
Jyväskylän Pyöräilyseura ry	Laukaan Shukokai Karate ry	Tanssiurheiluseura Break ry
	Lentopalloseura Homenokat ry	Tanssiurheiluseura Tepika ry
	Leppäveden Leppä ry	Team LKP ry
		Tikkakosken Pallo ry

Tikkakosken Suunistajat ry
Tikkakosken Tikka ry
Tikkakosken Voimistelu- ja
Liikuntaseura ry
Toivakan Rivakka
Trio-Juniorit ry
Uuraisten Urheilijat ry
Vaajakosken Kuohu ry
Vaajakosken Pelikaanit ry
Vihtavuoren Pamaus ry
Viitasaaren Naisvoimistelijat ry
Viitasaaren Suunta ry
V- ja U-seura Urho ry
V-, U- ja Raittiusseura Flanely ry
Äänekosken Huima ry
Äänekosken Urheilijat ry

Maakunnalliset yhdistykset (9)

SPL:n Keski-Suomen piiri ry
TUL:n Keski-Suomen piiri ry
Keski-Suomen Hiihto ry
Keski-Suomen Kylät ry
Keski-Suomen Pesis ry
Keski-Suomen Suunnistus ry
Keski-Suomen Yleisurheilu ry
Keski-Suomen Yleisurheilun
tukisäätiö
Suomen Metsästäjäliiton Keski-
Suomen piiri ry

Valtakunnalliset lajiliitot (11)

AKK-Motorsport ry
Hengitysliitto ry
Suomen Ampumaurheiluliitto ry
Suomen Jääkiekkoliitto ry
Suomen Koripalloliitto
Suomen Lentopalloliitto ry
Suomen Pesäpalloliitto ry
Suomen Ratsastajain Liitto ry
Suomen Salibandyliitto ry
Suomen Taitoluisteluliitto
Suomen Tennisliitto ry

1.4. Henkilöstö

Petri Lehtoranta	aluejohtaja	01.01. - 31.12.
Jouni Vatanen	lasten ja nuorten liikunnan kehittäjä	01.01. - 31.12.
Laura Härkönen	seurakehittäjä	01.01. - 31.12.
Mira Autio	toimistosihteeri	01.01. - 31.12.
Jyrki Saarela	aikuisliikunnan kehittäjä	01.01. - 31.12.
Laura Nuutinen	taloussihteeri	01.01. - 31.12.

Lisäksi KesLissä on toiminut työelämään tutustujia, työssäoppijoita sekä harjoittelijoita.

Kaikkien Liikunnan aluejärjestöjen yhteinen URPO-hanke (Uusia resursseja paikallistason onnistumiseksi – hanke) jatkoi päivitetyllä sisällöllä vuonna 2016. Hankkeessa toimi alueiden yhteisenä työntekijänä Timo Hämäläinen.

1.5 Toimiston jäsenpalvelut

Eri lajiliittojen kanssa on tehty vuosittaisia jäsenpalvelusopimuksia. Keski-Suomen Hiihdon, Keski-Suomen Yleisurheilun ja Keski-Suomen Suunnistuksen kanssa tehdyt sopimukset sisältävät laskutuksen, laskujen maksamisen, kirjanpidon ja tilinpäätöksen, sekä toimistopalveluina puhelinliikenteen, mitali- ja tarvikeväilyksen sekä lajipostitukset.

Näiden lisäksi on tehty SPL:n Keski-Suomen piirin, Keski-Suomen Pesiksen, Keski-Suomen Yleisurheilun tukisäätiön, Jyväskylän Hockey Catsin, Jyvässeudun Paini-Ässien, Palokan Pyryn, Pohjois- Päijänteen Pursiseurauksen, Jyväskylän Kenttärheilijöiden ja JYP Junioreiden kirjanpito ja tilinpäätös.

Seuroille on välitetty lajiliittojen kilpailumateriaalia, sääntöjä, jne. Autamme jäsenseuroja tiedotuksessa, esimerkiksi nettisivuillamme ja sähköpostitse. Toimistolta on saanut apua myös mm. yhdistysrekisteri- ja ansiomerkkiasioissa.

Sporttikäytävällä on käytössä kokoustila Ateena 40 henkilölle. Sitä vuokrataan SPL:n ja KesLin jäsenseuroille kokous- ja koulutuskäyttöön. Käytävällä on omassa käytössä myös pienempi kokoustila Oslo 12 henkilölle.

Toimistosihteerin tehtävistä on vastannut Mira Autio ja taloushallinnon tehtävistä Laura Nuutinen.

Toimiston osoite on Onkapannu 2, 40700 Jyväskylä.

Internet: www.kesli.fi

Sähköposti: toimisto@kesli.fi

Puhelin: 050 381 3820

2. Yhteiskuntavaikuttaminen

Tavoite

Yhteiskuntavaikuttamisella edistämme keskisuomalaisten urheilujärjestöjen ja vapaaehtoistoiminnan yleistä arvostusta ja toimintaedellytyksiä sekä vaikutamme liikunta- ja urheilukulttuurin yleiseen kehitykseen maakunnassa.

Toteutus

Keski-Suomen Liikunta toteuttaa vaikuttamistyötä tekemällä yhteistyötä merkittävien valtakunnallisten sekä maakunnallisten toimijoiden kanssa joko jäsenyyden tai aktiivisen osallistumisen avulla.

KesLi vaikuttaa maakunnallisiin hyvinvointipäätöksiin myös antamalla lausuntoja sekä toimimalla aktiivisesti päättäjien suuntaan erilaisten toimenpiteiden ja hankkeiden kautta.

Keski-Suomen Liikunta tekee liikunnan kehittämistyötä yhteistyössä Valo ry:n, KKI-ohjelman (Likes), Liikkuva Koulu –ohjelman sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Maakunnalliset merkittävimmät yhteistyötahot ovat Keski-Suomen liitto, kunnat, Keski-Suomen ELY-keskus, lajiliittojen piirit, Keski-Suomen Urheiluakatemia, KIHU, JAMK, Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellinen tiedekunta sekä paikallisesti urheiluseurat.

2.1. Verkostotoiminta

Keski-Suomen Liikunta on aktiivinen toimija omassa maakunnassaan ja kuuluu useaan terveyden edistämistä toteuttavaan organisaatioon ja verkostoon.

Liikunnan ja hyvinvoinnin osaamiskeskittymä KEHO

Hippos2020 on synnyttämässä kansainvälisesti merkittävää osaamiskeskittymää ja liiketoimintaosaamista urheilun, liikunnan, terveyden, hyvinvoinnin, kuntoutuksen ja oppimisen uudistamisen alueilla. Keski-Suomen Liikunta on yksi osaamiskeskittymän perustajajäsenistä ja aktiivinen toimijataho.

Keski-Suomen liiton kumppanuus

Keski-Suomen Liikunta ja Keski-Suomen liitto ovat solmineet yhteistyösopimuksen, jossa KesLin rooli on tukea nykyisiä kuntia tulevaisuudessa muutosprosesseissa sekä auttaa maakuntaliittoa valmistelemaan tulevia maakuntahallinnon palveluja liikuntatoimen osalta. KesLi on valittu mukaan Keski-Suomen liiton ”Aluekehittäminen ja strateginen suunnittelu” –valmisteluryhmään, jonka tehtävänä on mm. liikunnan ja hyvinvoinnin sekä kulttuurin ja maakunnallisen identiteetin ja elinvoiman edistäminen. KesLin edustaja on aluejohtaja Petri Lehtoranta.

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma LAPE

Keski-Suomen Liikunta on mukana maakunnallisessa Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmassa suunnittelemassa ja tuottamassa sisältöjä sekä myöhemmin palveluja. KesLillä on edustus maakunnallisessa ns. LAPE-johtoryhmässä. KesLin edustaja on aluejohtaja Petri Lehtoranta.

Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry, KYT

Keski-Suomen Liikunta on yksi osuuskunnan perustajista. Sen tehtävänä on tarjota keskisuomalaisille kolmannen sektorin toimijoille hankeneuvontaa sekä hallinnointia. Tämän lisäksi osuuskunta tarjoaa taloushallintopalveluja keskisuomalaisille järjestöille. Tavoitteena on lisätä keskisuomalaisten yhdistysten osaamista mm. hanketoiminnan avulla. Aluejohtaja Petri Lehtoranta kuuluu yhdistyksen hallitukseen.

Jyväskylä ry

Jyväskylä ry on vuonna 2000 perustettu yleishyödyllinen maaseudun kehittämissyhteistyö. Se toimii maa- ja metsätalousministeriön hyväksymänä paikallisena LEADER-toimintaryhmänä. Yhdistys on laatinut yhteistyössä alueen asukkaiden ja yhteisöjen kanssa Yritteliäät kylät 2020 -strategian, jonka julkinen rahoitus tulee EU:n maaseuturahastosta, valtiolta ja toiminta-alueen kunnilta. Jyväskylä myöntää Leader-rahoitusta toiminta-alueensa yhteisöjen tai mikroyritysten kehittämiseen. Aluejohtaja Petri Lehtoranta kuuluu yhdistyksen hallitukseen.

Keski-Suomen Yrittäjät ry

Keski-Suomen Yrittäjät ry on kiinteä osa Suomen Yrittäjien valtakunnallista organisaatiota. Se tukee toiminnallaan Suomen Yrittäjien tavoitteita ja huomioi omassa toiminnassaan maakunnassa toimivien jäsenyritysten tarpeet. Keski-Suomen Yrittäjät tekee työtä maakunnan yrittäjien hyvinvoinnin eteen. Keski-Suomen Liikunta on Keski-Suomen Yrittäjien jäsen ja tekee yhteistyötä mm. henkilöstöliikunnan edistämiseksi.

Keski-Suomen Järjestöareena

Keski-Suomen Järjestöareena on Keski-Suomen järjestökentän yhteistoimintayhteisöjen puolueeton, autonominen ja rakenteeltaan kevyt verkostomainen yhteenliittymä. Järjestöareena nimeää ja kutsuu verkostoonsa keskisuomalaisia järjestökentän yhteistoimintayhteisöjä, jotka edustavat toimialaa tai muuta merkittävää ryhmittymää. Aluejohtaja Petri Lehtoranta on Järjestöareenan jäsenedustaja.

Länsi- ja Sisä-Suomen Liikuntaneuvosto / Liikunnan valmistelutyöryhmä (LIIVA)

Keski-Suomen Liikunnan edustaja on uuden aluehallintouudistuksen seurauksena syntyneessä Länsi- ja Sisä-Suomen liikuntaneuvostossa jäsenenä. Syksyllä 2010 maakuntajohtaja nimitti myös maakunnallisen Liikunnan valmistelutyöryhmän (LIIVA), jonka tehtävänä on edistää maakunnallista liikunnan ja urheilun kehittämistyötä, ja toimia kuntien tukena rakentamishankkeissa. Aluejohtaja Petri Lehtoranta on ryhmän jäsen.

2.2. Alueellinen yhteistyö

Keski-Suomen Liikunta on toiminut aktiivisesti keskisen alueen yhteistoiminnan käynnistämiseksi. Keskinen yhteistoiminta-alue käsittää Keski-Suomen, Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan alueet. Keskeisiä toimijoita aluejärjestöjen lisäksi ovat alueella sijaitsevat urheiluakatemit, lajiliitot, Kuortaneen Urheiluopisto, Jyväskylän yliopisto sekä KIHU. Vuosi 2016 oli jo yhteisen suunnittelun ja toiminnan käynnistämisen aikaa.

3. Viestintä

Keski-Suomen Liikunta / viestintäsuunnitelma 2017

Viestinnän yleisperiaate: *Viestintämme on suunnitelmallista, laadukasta ja oikea-aikaista.*

3.1. Viestinnän tehtävät

1. Tapahtumien, koulutusten ja tilaisuuksien viestintä
2. Yhteiskunnallinen vaikuttaminen
3. Verkostoitumisen edistäminen
4. Toimiva sisäinen viestintä

Perusviestimme: *"KesLi edistää keskisuomalaisten hyvinvointia liikunnan ja urheilun avulla"*, jota toteutamme

1. Lisäämällä osaamista
 - innostavat koulutukset
 - laadukas konsultointi
 - säännöllinen tiedonvälitys
2. Järjestämällä tapahtumia
 - innostamme liikkumaan
 - tarjoamme elämyksiä
 - rakennamme yhteisöllisyyttä
3. Vaikuttamalla
 - liikunnan ja urheilun arvostuksen ylläpito
 - tiedonvälitys kohderyhmille ja verkostoille
 - yhteistyö samojen tavoitteiden suunnassa toimivien kanssa

3.2. Viestinnän osa-alueet

1. Sisäinen viestintä
 - Office 365-välineet
2. Tapahtumat, koulutukset ja tilaisuudet
 - Sähköposti- uutiskirje, "KesLi-info"
 - Kotisivut
 - Facebook
 - Youtube
 - Mediatiedotteet, lehdistötilaisuudet
3. Yhteiskunnallinen vaikuttaminen
 - Mediatiedotteet, mediasuhteet
 - Asiantuntijakirjoitukset, kolumnit

Viestinnän päävastuu on puheenjohtajalla ja aluejohtajalla, asiakkoittaiset viestit sovitaan sisällön perustella. Yleisviestintää toteuttaa toimisto. KesLillä on kriisiviestintäohjeisto.

4. Huomioimiset ja palkitsemiset

4.1. Vuoden 2016 keskisuomalaiset urheilijat

Vuoden urheilija:	Olli Määttä
Vuoden vammaisurheilija:	Leo Lähteenmäki
Elämänura-palkinto:	Pauli Hintikka
Vuoden valmentaja:	Marko Malvela
Vuoden joukkue:	Kirittäret
Vuoden nuori urheilija:	Eero Hirvonen
Vuoden seuratoimihenkilö:	Eero Hakonen
Vuoden nuorisourheilun vetäjä:	Marko ja Päivi Pitkänen
Vuoden nuorisourheiluseura:	O2 Jyväskylä
Vuoden lasten liikuttaja:	Muuramen Liikkuva Koulu –hanke
Jokeri-palkinto:	Peter Kotilainen
Maakunnallinen urheiluteko:	JJK

4.2. Vuoden urheiluteot 2016 (lajiliittojen valinnat):

Ammunta:	Minna Leinosen olympiaedustus
Hiihto:	Vernerin Poikosen hyvä menestys maastohiihdossa
Jalkapallo:	JJK:n ja JyPK:n edustusjoukkueiden liiganousut
Lentopallo:	Suvi Kokkonen, huikea lentopalloura
Pesäpallo:	Kirittäret
Ratsastus:	Ääneseudun Ratsastajien esteratsastusjoukkue: Pinja Laine, Minna Hannula, Emmi Hallikainen
Salibandy:	Seppo Pulkkinen sekä Jani Mäcklin.
Suunnistus:	Inka Nurmisen EM ja SM - menestys
Tanssi:	Tepika ry:n pari Dumitru Cernei - Oona Oinas
Voimistelu:	Tanssi- ja voimisteluseura Illusionin varapuheenjohtaja Anne Salmisen vapaaehtoistyö voimistelun hyväksi
Yleisurheilu:	Finlandia Marathon

4.3. Muut huomionsoitukset

TUL:	Jyväskylän Pallokerhon nousu jalkapallon Naisten Liigaan
Maakunnallinen sinettikannustusstipendi:	Swimming Jyväskylä.
Keski-Suomen Urheiluakatemian vuoden 2016 opiskelijaurheilija –stipendit:	Juuso Hassi, Henri Manninen, Marlene Niemi, Miia Niittynen ja Niklas Vettanen

4.4. Vuoden 2016 liikuntateot kunnittain (kuntien valitsemina):

Hankasalmi:	ammattitaitoinen jumppaohjaaja Päivi Hänninen
Joutsa:	Johanna Heino
Jyväskylä:	Lähiliikunnan palveluketjun kehittämishanke Huhtasuolla 2013-2016
Jämsä:	Jämsänkosken Ilveksen kiekkojaoston kiekkokoulu
Kannonkoski:	Jukka Kainulainen / Palloilutoiminnan pitkäaikainen ohjaaminen

Karstula:	Maarit Muhonen, Karstulan Kiva/yleisurheilu
Keuruu:	Jouni Peräinen, Keuruun Seurakunta
Kinnula:	Vapaa-aikaohjaaja Harri Kinnunen
Kivijärvi:	liikunnan harrastaja ja tukija Hannu Sepponen
Kyyjärvi:	Tomi Mäntysen jääkiekkoharrastus
Laukaa:	Vihtavuoren Pamaus / jalkapallon tukiryhmä Tapsa-Cup
Luhanka:	Saviojan hevostilan pitäjä Teresa Halttusen toiminta
Multia:	Aktiivinen liikuttaja Rauha Sorsa
Muurame:	Muuramen Mursut ry
Petäjävesi:	Petäjäveden kunnan vanhuspalveluiden aktiivinen työ ikääntyneiden liikunnan harrastamisen lisäämiseksi
Pihtipudas:	Muurasjärven frisbeegolf -rata
Saarijärvi:	Kunnolla Kuntoon/ Sanna Hautasen liikuntapalvelut
Toivakka:	Toivakan MLL:n Apinapuisto-hanke
Uurainen:	Höytiän kyläyhdistys
Viitasaari:	Lasten ja nuorten salibandyn ohjaaja Heimo Tuukkanen
Äänekoski:	Äänekosken Huima ry:n juniorijalkapallojaoston toiminta vuoden 2016 aikana

4.4. Muut huomioimiset

6.10.	Pasi Sarkkinen	50 vuotta	Metsokukko nro. 53
29.10.	KENSU	70 vuotta	Standaari
5.11.	JTS	Hallin avajaiset	Huomioiminen
14.11.	Äänekosken kaupunki	Uimahallin avajaiset	Huomioiminen

5. Liikkuva lapsuus

5.1. Yleistä

Lasten ja nuorten liikunnan toimialan tavoitteena lisätä keskisuomalaisten lasten ja nuorten liikunnan määrää sekä parantaa liikunnan laatua. Keski-Suomen Liikunta haluaa olla tasapuolisesti edistämässä lasten ja nuorten sekä kilpailu- että harrastepainotteista liikuntaa. Lasten ja nuorten liikunnan edistämistoimenpiteet kohdistuvat neljään kokonaisuuteen: alle kouluikäisten varhaiskasvatuksen liikunta, kouluympäristön liikunta, liikuntakerhotoiminta ja urheiluseuratoiminta.

5.2. Alueelliset toimenpiteet

Vuoden 2016 aikana merkittävin alueellinen toimenpide oli Kuortaneen urheiluopistolla 14.-15.11. järjestetty Liikkuva koulu alueseminaari. Seminaariin osallistui Hämeestä, Keski-Pohjanmaalta, Pohjanmaalta ja Keski-Suomesta opettajia, yhteensä yli 150. Seminaarin ohjelma oli monipuolinen. Kaikille yhteiset luennot sekä kahdeksan eri työpajaa, joista osallistujat saivat valita itselleen kiinnostavimmat, saivat paljon positiivista palautetta.

5.3. Varhaiskasvatuksen liikunta

Syyskuussa julkaistiin päivitetty varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset – Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä. Tavoitteena oli luoda toimintatapa kuinka suositukset pystytään jalkauttamaan kaikkiin Keski-Suomen päivähoidon yksiköihin.

Syksyn aikana sovittiin Jyväskylän kaupungin kanssa, että Keski-Suomen Liikunta järjestää kaikissa päivähoiton yksiköissä Ilo kasvaa liikkuen työpajat, joissa käydään lävitse uudistuneet varhaiskasvatuksen liikuntasuosituksot, arvioidaan yksikön nykyisiä toimenpiteitä suositusten saavuttamiseksi sekä suunnitellaan uusia käyttöön otettavia toimenpiteitä.

Ilo kasvaa liikkuen -työpajojen sisältö ja ohjelma valmistui siten, että niitä päästiin toteuttamaan heti vuoden 2017 alusta käsittäen 20 tilaisuutta

5.4. Kouluympäristön liikunta

Kouluympäristön liikunnan edistämiseksi vuoden 2016 tavoitteeksi asetettiin Liikkuva koulu ohjelman yhä laajempi ja laadukkaampi toteutus.

Kaikkiin Liikkuva koulu -kehittämisavustusta saaneisiin kuntiin toteutettiin mentorointi käynti tai järjestettiin Liikkuva koulu -työpaja. Keski-Suomen Liikunta järjesti #MunLiike -kampanjan, koulujen yhdysopettajataapaamiset sekä oppilasvastaavakoulutukset.

Keski-Suomesta osallistui Liikkuva koulu ohjelmaan 93 koulua 20 eri kunnasta eli hyvin kattavasti eri puolelta maakuntaa. Keski-Suomesta osallistui #MunLiike kampanjaan 13 koulua. Oppilasvastaavia koulutettiin 120. Välkäräkoulutuksia järjestettiin 7 kappaletta ja niihin osallistui 110 oppilasta. Lisää lasten liikettä vanhempain iltoja järjestettiin 7 kpl ja niihin osallistui lähes 350 lasten vanhempaa. Syksyllä laadittiin Jyväskylän kaupungin kanssa laaja yhteistyösopimus, jossa sovittiin mm. kaikissa kouluissa (27 kpl) järjestettävästä koko koulun henkilökunnan Liikkuva koulu -työpajasta.

5.5. Urheiluseuratoiminta

Tavoitteena oli painottaa I-tason koulutuksien järjestämistä ajankohtaisiin teemoihin.

I-tasaon valmentajakoulutuksessa jatkettiin hyväksi koettua yhteistyötä Jyväskylän Yliopiston Liikuntatieteellisen tiedekunnan kanssa. Valmennus- ja testausopin opiskelijat saavat hyvää kouluttajakokemusta aidossa koulutustilanteessa sekä palautteen toiminnastaan kouluttajana.

Koulutusten teemoina olivat lasten ja nuorten ominaisuuksien kehittäminen leikkien, pelien ja kisailujen avulla, yleisurheiluharjoitteet muiden lajien tukena sekä nuoren kestävyysurheilijan voimaharjoittelu koulutus. Koulutukset kokosivat n. 50 valmentajaa.

5.6. Liikuntakerhotoiminta

Tavoitteena oli luoda hyvä näkemys Keski-Suomessa toteutettavista erilaisista lasten liikuntakerhoista sekä toimintatapa, kuinka Keski-Suomen Liikunta voi koulutuksen ja konsultoinnin keinoin olla kehittämässä liikuntakerhojen toteutusta.

Maakunnan liikuntakerhoja lähestyttiin kolmessa eri ryhmässä: Jyväskylän kaupunki, keskikokoiset kunnat (n. 5.000 – 15.000 asukasta), sekä pienet kunnat (alle 5.000 asukasta).

5.7. Soveltava liikunta

Liikuntaa kaikille -ohjaajakoulutus siirrettiin toukokuulta pidettäväksi 29.9. avoimena yhteistyössä VAU:n kanssa. Osallistujia oli kahdeksan henkilöä eri tahoilta.

Marraskuussa pidettiin Soveltavan liikunnan ohjaajakoulutus Jyväskylän kaupungin iltapäiväkerhojen ja koulunkäynnin ohjaajille. Ilmoittautuneita oli ilahduttavasti 40.

5.8. Lasten ja nuorten liikunnan koulutukset

12.1. Liikkuva koulu ohjelmatapaaminen	Kannonkoski	6
13.1. Lukiolaisten Liikuntatutorkoulutus	Jyväskylä	10
19.1. Valmentajakoulutus	Laukaa	22
25.1. Lisää lasten liikettä vanhempain ilta	Muurame, Mäkelänmäen koulu (3 lk:t)	50
28.1. Liikkuva koulu ohjelmatapaaminen	Luhanka	8
2.2. Valmentajakoulutus	Laukaa	18
3.2. #MunLiike yhdysopettajatapaaminen	Jyväskylä	10
3.2. Lisää lasten liikettä vanhempain ilta	Muurame, Mäkelänmäen koulu (4 lk:t)	48
6.2. Kannustava valmentaja ja ohjaajakoulutus	Jyväskylä	12
8.2. Liikkuva koulu ohjelmatapaaminen	Jyväskylä	8
9.2. Lisää lasten liikettä vanhempain ilta	Muurame, Leikarin koulu	35
10.2. Lisää lasten liikettä vanhempain ilta	Muurame, Nisulanmäen koulu	55
18.2. Valmentajakoulutus	Jyväskylä	18
24.2. Kejubon sinettiseura-auditointi	Keuruu	10
25.2. Kaikki peliin Opintomatka Tampereelle	Tampere	14
8.3. Kaikki peliin ohjelman viestintäkoulutus	Jyväskylä	15
9.3. Lisää lasten liikettä vanhempain ilta	Muurame, Kinkomaan koulu	60
14.3. Liikkuva koulu ohjelmatapaaminen	Keuruu	6
16.3. #MunLiike koulutus	Äänekoski	20
16.3. Tikkakosken Tikan sinettiseura auditointi	Tikkakoski	15
18.3. #MunLiike koulutus	Karstula	20
21.3. #MunLiike koulutus	Jyväskylä, Viitaniemen koulu	20
22.3. #MunLiike koulutus	Kannonkosken koulu	20
23.3. Liikkuva koulu ohjelma tapaaminen	Uurainen	4
23.3. #MunLiike koulutus	Saarijärvi	20
30.3. #MunLiike koulutus	Jämsä	20
1.4. Liikkuva koulu tapaaminen	Jyväskylä	6
6.4. Urheiluvan lapsen ja nuoren ravintokoulutus	Keuruu	24
7.4. Väykkärikoulutus	Hankasalmi, Niemisjärven koulu	18
13.4. Liikkuva koulu työpaja	Laukaa, Leppäveden koulu	16
14.4. Äänekosken, Laukaan, Saarijärven ja Viitasaaren seurojen seuraseminaari, Äänekoski		42
16.4. Jonot matalaksi koulutus	Jyväskylä	45
18.-21.4. Päivähoidon liikunta koulutus	Muurame, Leikarin päiväkoti	28
19.4. Kaikki peliin ohjelman opiskelijatöiden esittelytil.	Jyväskylä	70
26.4. ja 3.5. Juoksukoulu	Vihtavuori	20
9.5. Liikunnasta lapsen juttu koulutus	Jyväskylä	30
9.5. Lisää lasten liikettä toiminnallinen vanhempain ilta	Kannonkoski	60
7.8. Väykkärikoulutus	Hankasalmi, Ristimäen koulu	16
20.9. Väykkärikoulutus	Muurame, Mäkelänmäen koulu	18
20.9. Liikunnasta lapsen juttu koulutus	Jyväskylä	18
21.9. Kaikki peliin seurojen tapaaminen	Jyväskylä	8
27.9. Väykkärikoulutus	Viitasaari	30
28.9. Yläkoulun vertaisohjaajakoulutus	Hankasalmi	18
29.9. Väykkärikoulutus	Laukaa, Leppäveden koulu	20

29.9. Liikuntaa kaikille –ohjaajakoulutus	Jyväskylä	8
11.10. Välikkäräkoulutus	Viitasaari, Huopana ja Kymönkoski	20
14.10. Kuhmoisyyten yht. koulun Liikuntapäivän järjestäminen	Kuhmoinen	150
3.11. Liikkuva koulu työpaja	Keuruu, alakoulut	14
3.11. Lisää lasten liikettä vanhempain ilta	Keuruu	4
14.-15.11. Liikkuva koulu alueseminaari	Kuortane	150
18.11. Soveltavan liikunnan ohjaajakoulutus	Jyväskylä	40
18.11. Liikkuva koulu ohjelman esittely liik. opiskelijat	Jyväskylä	20
21.11. Liikkuva koulu työpaja	Jyväskylä, Jokelan koulu	22
7.12. Korpilahden Pyrinnön sinettiseura-auditointi	Korpilahti	12

Yhteensä 1.461

6. Elinvoimainen seuratoiminta

Tavoite

Keski-Suomen Liikunnan tavoitteena on keskisuomalaisten urheiluseurojen jatkuva hyvinvointi, kehittyminen ja menestyminen, seurajohdon osaamisen kehittyminen sekä hallittu, suunnitelmallinen työpaikkojen syntyminen urheiluseuroihin. Seuratoiminnan laadun parantuessa, organisoidun liikunnan ja urheilun haluttavuus lisääntyy ja siihen osallistuu yhä kasvava joukko keskisuomalaisia.

Urheiluseuran toiminnan ulottuvuudet:

- seuran johtaminen ja kehittäminen
- toiminta- ja valmennusjärjestelmä
- olosuhteet ja toimitilat
- resurssien hankintakyky
- hyvä ja tehokas hallinto
- yhteisöllisyys ja seurahenki
- vaihtuvuuden hallinta ja jatkuvuuden turvaaminen
- ulkosuhteet

Toteutus

Seurakehittäjän työskentely painottui urheiluseuran toimivuuden kehittämiseen. Työ oli konsultointia, prosessien juoksutusta, koulutusta, koulutusten organisointia sekä verkostojen kokoamista ja ylläpitoa. Seuratoiminnan tulokset ovat kerrottu alla.

6.1. Neljän maakunnan seuratyöryhmä

KesLin seurakehittäjä toimi koollekutsujana ja puheenjohtajana neljän maakunnan, Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen ja Pohjanmaan, urheilujärjestöjen ammattilaisista koostuvassa seuratyöryhmässä. Työryhmän tavoitteena oli auttaa ja kehittää yhdessä kaikkien neljän maakunnan seuroja. Työryhmän jäsenet olivat: Ali Kangas-Hynnälä (Suomen Palloliitto Keski-Suomen piiri), Juha Kuoppala (Pohjanmaan Pesis), Kirsi Martinmäki (Lentopalloliitto/Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu), Tiina Saulila (Voimisteluliitto) ja Tapio Rajala (Urheiluliitto).

Työryhmä piti yhteensä 10 kokousta vuoden aikana

Yhteiset toimenpiteet:

- toteutettiin seurojen hallinnon peruskoulutuksia lähellä seuroja ja seuroissa
- ylläpidettiin ja kehitetään seurojen laatujärjestelmää

- toteutettiin laatujärjestelmästä johdettuja seurojen kehittämisprosesseja
- vahvistettiin seurojen toimintaedellytyksiä osallistamalla OKM:n myöntämän seuratuon valmisteluun.
- toteutettiin järjestö- ja seura-ammattilaisten päivä Jyväskylässä 27.9. Osallistujia 27
- toteutettiin seurojen seuratuki INFO:t Jyväskylässä, Seinäjoella ja Kokkolassa

6.2. Seuratoiminnan maakunnalliset tukitoimenpiteet

Seurojen hallinnon peruskoulutukset, päivämäärät, paikat ja osallistujamäärät:

18.1.	Työntekijän ja työnantajan menestyksekkäs yhteistoiminta seurassa	Jyväskylä	16
8.2.	Hyvä seuran verotus	Uurainen	26
23.2.	Hyvän seuran verotus	Jyväskylä	31
7.4.	Sosiaalisen median koulutus,	Jyväskylä	18
14.3.	Hyvä seuran talous	Äänekoski	26
11.4.	Joukkueenjohtajakoulutus	Vaajakoski	11
	Vammat Veks Nuoren urheilijan selkä	Jyväskylä	31
13.9.	Taloukoulutus	Jämsä	12
	Valmentaja oman lapsensa valmentajana joukkuelajeissa	Korpilahti	11
		Yhteensä	182 osallistujaa

6.2.1 Seuratoiminnan valtakunnalliset toimenpiteet

Paikallisten verkostojen lisäksi seurakehittäjä osallistui vahvasti lajiliittojen ja aluejärjestöjen seurakehittäjien verkoston työhön. Seurakehittäjän tavoitteena on aina viestiä Keski-Suomen seuratoiminnan kehittämisestä valtakunnallisesti. Vuoden aikana seurakehittäjä koulutti mm. Salibandyliiton, Ratsastajainliiton ja Koripalloliiton valtakunnallisissa tilaisuuksissa.

6.3. Kasva Urheilijaksi Jyväskylässä – toiminta

Kasva urheilijaksi Jyväskylässä – on toimintatapa jossa lasten ja nuorten liikunta- ja urheiluasioiden edistämistä tehdään yhdessä kaikilla toimijatasoilla. Kasva urheilijaksi Jyväskylässä – toiminnan tavoitteena on, että jyväskyläläinen lapsi on innostunut urheilusta ja hänelle on syntynyt mahdollisuus kehittyä hyväksi urheilijaksi. Hän urheilee ja liikkuu vähintään 20 h viikossa, mikä koostuu monipuolisesta omaehtoisesta ja laadukkaasti ohjatusta monilajisesta harjoittelusta.

Tämä mahdollistuu, kun jyväskyläläistä urheilevaa lasta ja nuorta lähellä olevat aikuiset osaavat työnsä, tekevät aktiivista yhteistyötä ja oppivat toisiltaan. Jyväskyläläiset koulut, kodit ja seurat mahdollistavat saumattomalla yhteistyöllä yksilön kehittymisen.

6.3.1. Valmennuspäällikköverkosto

Keski-Suomen Liikunnan rooli toiminnassa painottui seurayhteistyön käytännön toteutukseen, valmennuspäällikköverkoston tapaamisten toteutukseen ja seurojen auttamiseen toimintojen käynnistämisessä. Valmennuspäällikkööringin tapaamisiin sisältyi aina koulutuksellista sisältöä ja sisällön tuotantoon osallistuivat KesLin, Urheiluakatemian, KIHUn ja Jyväskylän kaupungin asiantuntijat. Jokaisessa valmennuspäällikköverkoston tapaamisessa syntyi aina kehitysideoita ja yhdessä ideat myös toteutettiin. Pienillä korjauksilla esim. Jyväskylän liikuntatilavarusjärjestelmässä onnistuttiin helpottamaan seurojen työntekijöiden työmäärää.

Valmennuspäällikköverkoston koulutukselliset tapaamiset, päivämäärä, paikka ja osallistujamäärä:

18.2.	Jyväskylä	5
31.3.	Jyväskylä	22

28.4.	Jyväskylä	11
2.5.	Jyväskylä	8
22.8.	Jyväskylä	15
25.10.	Jyväskylä	7
	Osallistujia yhteensä	68

6.3.2. Toiminnanjohtajatapaamiset

Seurojen toiminnanjohtajien tapaamisia jatkettiin ja tapaamisia järjestettiin 4 vuoden aikana. Kaikkiaan 25:ssä keskisuomalaisessa seurassa on päätoiminen hallinnollinen työntekijä. Seurojen päätoimiset työntekijät osaavat hyödyntää jo erinomaisesti KesLin seurapalvelut ja seurakehittäjä toimi usein toiminnanjohtajien sparrarina. Verkostotapaamisten sisällöt suunniteltiin yhdessä ja Jyväskylän kaupungin edustajat ja Urheiluakatemian edustajat osallistuivat myös verkoston tapaamisiin.. Erityisesti Toiminnanjohtajaverkostossa keskusteltiin tapahtumatuotannosta ja olosuhdeasioista mm. Hippoksen suunnitelmista.

6.4. Seura Palkkaa Ammatillaisen -työkirjan toteuttamishanke

Kehittämishankkeen tarkoituksena oli tuottaa liikunta- ja urheiluseuroille työkirja tilanteeseen, jossa seurat ovat palkkaamassa ensimmäistä ammattilaista.

Hankkeen toteutusvastuu oli Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskuksella, mutta se tehtiin yhteistyössä Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiön LIKESin ja Keski-Suomen Liikunnan (KesLi) kanssa. Hankkeen kuuden hengen työryhmä muodostui näiden organisaatioiden tutkijoista ja asiantuntijoista:. Lisäksi hankkeessa avustivat Valtakunnallisen liikunta- ja urheiluorganisaation (Valo) asiantuntijat. Hanketta rahoittivat pääasiassa opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Valo.

Työkirja työstettiin hankkeen työryhmässä ja siihen pyydettiin kommentteja muilta seuratoimintaa tuntevilta asiantuntijoilta. Hankkeen aluksi tarkasteltiin opetus- ja kulttuuriministeriön jakaman seuratuon seuranta-aineistoja palkkausprosesseihin liittyen. Lisäksi pyydettiin aluejärjestöjen ja lajiliittojen seurakehittäjiltä asiantuntija-analyysi työkirjan kannalta tärkeistä seikoista. Hankkeen käynnistyessä etsittiin myös vastaavia oppaita muilta yhdistystoiminnan toimialueilta, mutta niitä oli varsin vähän saatavilla. Myöhemmin hankkeen edetessä koottiin myös case-esimerkkejä liikunta- ja urheiluseuroista.

”Seura-ammattilaisen palkkaaminen – askeleet onnistumiseen” -työkirja sisältää kuusi vaihetta:

1. Nykytilan kuvaaminen ja perusasioiden jäntevoittaminen, 2. Seuran pitkän aikavälin suunnitelma, 3. Työnantajavastuiden jäsentäminen ja päätös palkkauksesta, 4. Rekrytointi, 5. Perehdytys ja työn tukeminen sekä 6. Toimintakulttuurin uudistaminen ja toiminnan arviointi. Näiden vaiheiden toteuttamiseksi työkirja tarjoaa konkreettisia työkaluja. Lisäksi hankkeessa luotiin yksinkertainen työkirjaan perustuva itsearviointimalli.

Työkirja julkaistiin lokakuussa jonka jälkeen erityisesti KesLi ja VALO lähtivät jalkauttamaan työkirjaa lajiliittojen ja seurojen käyttöön. Työkirja sai hyvän vastaanoton ja se lisättiin myös Seuraverkkoon Seuratuen hakemisen apuvälineeksi.

6.5. Seuratuki

Seuratoiminnan yksi tärkeä tukemisen muoto on seurojen auttaminen toiminnan suunnittelussa. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä seuratuki tarjoaa tähän luontevan ja hyvän toimintamallin. Vuoden 2016 aikana seurakehittäjä auttoi ja sparrasi 21 seuraa tulevaisuuden suunnittelussa. Kaikki seurat hakivat seuratukea vuodelle 2017.

KesLi järjesti Seuratuen INFO:n 27.10. johon osallistui 29 seuratoimijaa.

Keski-Suomeen saatiin seuratukea yhteensä 117 500 €. Summa on selkeästi pienempi kuin edellisenä vuonna mikä selittyy osittain sillä, että haettava summa / seura puolittui. Seurat pystyivät hakemaan ainoastaan 15 000 euroa, kun edellisenä vuonna summa oli vielä 30 000€. Tukea saaneet seurat ovat kaikki Keski-Suomen Liikunnan aktiivisia jäsenseuroja jotka ovat osanneet hyödyntää seurakehittäjän sparrausavun toiminnan suunnittelussa.

Tukisummat seuroittain:

Harjun Voima 15 000, Huhtasuon Hiihto 13 500, JJK Juniorit 6000, JPS-Juniorit 6000, Jyväskylän Liitokiekkoilijat 5000, Jyväskylän Naisvoimistelijat 10 000, Jyväskylän Saukot 4 500, Jyväskylän seudun Jaguaarit 7 000, Jyväslentis 2 500, Muuramen Syke 7 000, Muuramen Yritys 15 000, O2 Jyväskylä 9 000, Palokan Naisvoimistelijat 14 000, Äänekosken Huima/ jalkapallo 3 000.

6.6. Seurakehitysprosessit

Kehitysprosessissa tehdään seuran lähtötilanteen kartoitus, kehityssuunnitelma, tulevaisuuden visio, strategia, paneudutaan taloushallinnon ja - suunnittelun kehittämiseen, luodaan toimintakäsikirja, rakennetaan seuran viestintäsuunnitelma, paneudutaan seuratoimijoiden toimenkuvien kirkastamiseen ja suunnitellaan päätoimisen työntekijän palkkaamista seuraan.

Vuonna 2016 ohjattuun kehitysprosessiin osallistui 10 seuraa Työnuoli-hankkeen kautta.

6.7. Työnuoli - urheiluseurojen kehittämishanke

Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Keski-Suomen Liikunta ry:n toteuttama Työnuoli – Työtä liikuntaseuroissa -projekti sai tukea Euroopan sosiaalirahastosta Keski-Suomen ELY-keskuksen kautta. Työnuoli -projektissa oli mukana kymmenen liikuntaseuraa: Harjun Voima Jyväskylä, Tanssi- ja voimisteluseura Illusion Vaajakoski, Jaguars Spirit Athletes, JJK juniorit, Jyväskylän naisvoimistelijat, JYP juniorit, Korpilahden Pyrintö, Muuramen Yritys, Saarijärven Pullistus ja Äänekosken Huima. Vuodet 2015 ja 2016 kestänyttä projektia toteutettiin Keski-Suomen alueella.

Työnuoli-hankkeen päätavoite oli lisätä keski-suomalaisien liikuntaseurojen työnantajaosaamista sekä kiinnostusta tarjota työtä ja työpaikkoja. Tämä päätavoite jakautui seuraaviin alatavoitteisiin, joissa saatiin aikaan seuraavia tuloksia:

Hankkeessa mukana olevat liikuntaseurojen avainhenkilöt tunnistavat erilaisia työtehtäviä liikuntaseuroista. Tätä tavoitetta vietiin eteenpäin hankkeen koulutustilaisuuksissa ja seurakohtaisissa kehittämistilaisuuksissa. Seuroille tuotettiin monipuolista lisätietoa ja osaamista, joka on näkynyt myös niiden toiminnassa ja tukenut niitä toiminnan kehittämisessä, roolituksessa ja rekrytoinneissa. Viisi kymmenestä seurasta teki uusia rekrytointeja, joista tosin osa liittyi työntekijöiden vaihtumiseen. Liikuntaseurojen palautteiden mukaan hanke lisäsi osaamista, selkiytti toimenkuvia sekä tuki roolituksessa ja toimintakulttuurin uudistamisessa.

Hankkeessa mukana olevat liikuntaseurat kehittävät tätä kautta toimintaansa taloudellisesti kestävämpään suuntaan.

Tämä tavoite tarkoitti lähinnä sitä, että toimintaan saadaan lisää pitkäjänteisyyttä ja kestävyyttä, jota kautta seurat voivat myös työllistää aiempaa enemmän. Hankkeessa mukana olevat liikuntaseurat kehittivät toimintaansa ja dokumentoivat sitä aiempaa paremmin. Useimmat liikuntaseurat myös rekrytoivat uusia henkilöitä ja toteuttivat henkilöstön vaihdokset aiempaa suunnitelmallisemmin. Neljä hankkeessa mukana olleista liikuntaseuroista sai sen aikana Sinettiseura - laatustatuksen, joka on suurelta osin perustunut hankkeen kehittämistoimintaan ja dokumentointiin.

Kaiken tämän perusteella voidaan arvioida, että tämä tavoite on mennyt eteenpäin ja useimmat seurat ovat omaksuneet jatkuvan kehittämisen toimintamallin. Kuitenkin tätä voidaan arvioida hyvin vasta liikuntaseurojen tulevien vuosien toiminnassa.

Hankkeessa syntyy innovatiivisia toimintamalleja ja sovelluksia nuorten ja ikääntyneiden työllistämiseksi liikuntaseuroissa.

Monet mukana olleet liikuntaseurat vahvistivat näkemystään työllistamisestä ja sen linkittymisestä seuran toimintaan. Useat seurat myös hankkeen tukemana rekrytoivat uusia työntekijöitä. Ainakin alueellisesti innovatiiviseksi toimintamalliksi voidaan kuvata sitä, että yksi hankeseuroista on palkannut yhteisten työntekijän tämän hankkeen ulkopuolisen seuran kanssa ja toinen seura on hyödyntänyt oppisopimusmahdollisuutta. Lisäksi innovatiiviseksi toimintamalliksi voisi kuvata hankkeen laajirajat ja muutkin rajat ylittävää yhteiskehittämiseen, avoimeen dialogiin ja vertaisoppimiseen perustuvaa toimintamallia, joka toimii lopulta hyvin ja on herättänyt laajempaakin kiinnostusta.

Hankkeessa saatua uutta tietoa ja kokemuksia levitetään mm. julkaisun ja seminaarien avulla.

Hanke järjesti Tulevaisuuden työ liikuntaseuroissa – seminaarin 18.2.2016, jossa oli noin 80 osallistujaa ja erinomaisia alustuksia. Yhteistä työtä liikunnan eteen – loppuseminaari järjestettiin 12.12.2016. Sekin onnistui hyvin, joskin osallistujia oli vain noin 40, mihin ilmeisesti vaikutti seminaarin ajankohta. Kummastakin seminaarista saatu palaute oli hyvää. Työnuoli-hanke tuotti Tulevaisuuden työ liikuntaseuroissa - julkaisun, jota jaettiin laajasti sekä sähköisesti että painettuna. Julkaisu on osa JAMKin julkaisusarjaa ja se sisältää useilta kirjoittajilta eri näkökulmia hankkeen toimintaan ja laajemmin liikuntaseurojen tilanteeseen ja tulevaisuuteen. Hanke oli verran esillä mediassa, mm. projektipäällikön kaksi haastattelua radiossa ja laajahko kirjoitus Keski-suomalaisessa hankkeen väliseminaarista.

JAMKin yhteistyö liikuntaseurojen kanssa lisääntyy ja tiivistyy sekä kansainvälisten vaihto-opiskelijoiden erityisosaaminen otetaan liikuntaseurojen käyttöön.

Hankkeessa mukana olevien liikuntaseurojen toiminnan kehittämiseen kytkettiin Jyväskylän ammattikorkeakoulun prosesseja, kuten esimerkiksi kolmen yleisseuran hallitun sukupolvenvaihdos - prosessin tukeminen, johon on luotu ratkaisuehdotuksia. Hankkeeseen liittyi myös JAMK Generatorin tuottaman innovaatioviikon käyttäminen toisen asteen liikuntatarpeiden kartoittamiseen. Kansainvälisten vaihto-opiskelijoiden osallistaminen hankkeeseen ei onnistunut ajatellusti, mutta hankkeen kautta siihen saatiin kuitenkin uutta näkökulmaa.

Keski-Suomen Liikunta luo liikuntaseurojen työllistämispalvelun tietopankin, jonka avulla tämä toiminta lisääntyy pysyvästi.

Tietopankin ensimmäisen versio julkaistiin Keski-Suomen Liikunnan nettisivuilla. Se sai kiitosta liikuntaseuroista ja herätti kiinnostusta myös kansallisesti. Tietopankkia kehitettiin edelleen palautteen pohjalta. On todennäköistä, että siitä on hyötyä liikuntaseuroille ja muille alan toimijoille laajasti myös kansallisella tasolla, jossa hyödynnetään laajasti eri verkostoja.

Seurojen antama palaute hankkeesta oli kaiken kaikkiaan hyvää. Kahdeksan seuraa kymmenestä oli vahvasti mukana hankkeen loppuun asti, ja niiden saama hyöty siitä oli kiistaton. Kuusi seuraa vastasi hankkeen tuottamaan loppukyselyyn, joissa todettiin sen ansiot mm. työllistämisen lisäämisessä, rekrytoinneissa, roolituksen tukemisessa, toimintakäsikirjojen, taloussuunnitelmien ja muiden tärkeiden dokumenttien kirjoittamisen tukemisessa, vertaisoppimisessa ja hyvien käytäntöjen levittämisessä sekä liikuntaseurojen viestinnän kehittämisessä.

Liikuntaseurojen antamien arvosanojen vaihteluväli oli 3-5/5 ja keskiarvo 4,1/5, jota tulosta voinee pitää erittäin hyvänä. Liikuntaseurojen toimijat saivat runsaasti uutta osaamista ja verkostoja, joita ne voivat hyödyntää jatkossakin. Samalla useimmat seurat ovat omaksuneet jatkuvan kehittämisen toimintamallin. Yhtenä konkreettisena tuloksena on se, että viisi seuraa kymmenestä teki hankkeen aikana uusia rekrytointeja, joskin osa niistä oli työntekijöiden vaihdoksia. Kuitenkin näissä kymmenestä seurasta

kahdeksassa työskenteli muita kuin valmentajia ja ohjaajia hankkeen alussa 23 henkilöä ja lopussa 26 henkilöä. Yksi hankkeen tuloksista on myös tämän ryhmän vertaistoiminnan ja -oppimisen vahvistuminen.

Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Keski-Suomen Liikunnan yhteistyö liikuntaseurojen kehittämisessä ja yhdistämisessä korkeakouluopetukseen on vahvistunut, ja tämä yhteys parantaa jatkossa ammattikorkeakoulun opiskelijoiden käyttämistä liikuntaseuroissa.

Työnuoli seurojen tapaamiset 2016:

31.1.	HWJ valmentajien työn suunnittelu > Sinettikriteerit	12
2.2.	HWJ hallituksen jäsenet rekrytinnin suunnittelu	4
3.2.	JNV strategialta	22
4.2.	Korpilahden Pyrintö tulevaisuusilta > uuden tavoitteen asettelu	14
16.2.	Sari Markkula, esittely Seuramappityökalusta hankeseuroille	15
21.2.	HWJ valmentajien työnohjaus	14
7.3.	Sapun kehitysilta	25
9.3.	JNV:n kehitysilta	19
14.3.	Äänekosken Huimalle verotusasioiden koulutusta	26
17.3.	Yleisseurojen tapaaminen	12
20.3.	Kehityspäivä	9
11.4.	TVS Illusion joukkueenjohtajille ohjausta	21
14.4.	Äänekosken Huima seuraseminaari	
26.4.	HWJ:n harrastajien vanhemmille kehitysprosessin esittely + Sinetti arvojen esittely	50
28.4.	Korpilahden Pyrintön kehitysilta Sinetti + toimintakäsikirja	12
2.5.	Syksyn toiminnansuunnitteluilta HWJ	11
16.5.	Yleisseurojen tapaaminen	28
17.5.	JNV:n 100-vuotis juhluvuoden suunnitteluilta, strategiatyö	22
19.5.	JYP junnut hallituksen tapaaminen > uusi rekrytointi	2
24.5.	JSA:n ideatyöryhmän kanssa palaveri uudesta TJ:n palkkauksesta	4
20.9.	Saarijärven Pullistuksen viestintätyöpaja	6
	Yhteensä osallistujia tilaisuuksissa:	328

6.8. Sinettiseuratoiminta

Vuonna 1992 aloitettu Sinettiseuratoiminta on Olympiakomitean, lajiliittojen ja aluejärjestöjen yhteinen toimintamalli, joka rakentuu lapsen ja nuoren parhaan edistämiseksi - lapsen kasvun ja kehityksen tukemiselle sekä lapsuuden kunnioittamiselle. Toimintaa määrittelevät Sinettikriteerit.

Lasten ja nuorten urheilussa tärkeää on ilo, innostus, oppiminen ja kehittyminen sekä kaveruus ja yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua. Sinettiseuratoiminnan tavoitteena on löytää seurassa yhteinen toimintatapa ja periaatteet, joilla laadukasta lasten ja nuorten toimintaa voidaan toteuttaa.

Sinettiseurat ovat lasten ja nuorten urheilun kärkseuroja. Ne ovat aktiivisia ja kehityshaluisia seuroja - lajiensa ja paikkakuntiansa parhaita! Sinetin saaminen on seuralle kunnia-asia, mutta se tuo seuralle myös vastuuta. Sinetti on lupaus laadusta.

Vuoden aikana peräti viisi keskisuomalaista urheiluseuraa saavutti Sinetti-arvon kehitysprosessin tuloksena. Nämä seurat olivat Harjun Woima Jyväskylä, Jaguars Spirit Athletes, Korpilahden Pyrintö, Muuramen Syke ja Äänekosken Huiman jalkapallojaosto.

Keski-Suomessa on nyt 33 Sinettiseuraa ja ne kaikki ovat Keski-Suomen Liikunnan jäsenseuroja. Sinettiproessin avustaminen seurassa on seurakehittäjän ydintyötä ja sillä on pysyviä vaikutuksia seuratoiminnan laatuun.

Vuoden aikana uudelleen auditoitiin lajiliittojen kanssa Kejuho, Jyväskylän Suunta ja Swimming Jyväskylä.

6.9. Valmentajien työnohjaus

Seurakehittäjä toteutti työnohjausta syksyllä kerran kuukaudessa Jyväskylän Taitoluisteluseuran valmentajille. Työnohjaukseen osallistui 3 päätoimista valmentajaa.

Työnohjaus on oman työn tutkimista, arviointia ja kehittämistä, joka tapahtuu työnohjaajan avulla. Se on työhön, työyhteisöön ja omaan työrooliin liittyvien kysymysten, kokemusten ja tunteiden yhdessä tulkitsemista ja jäsentämistä.

Työnohjauksessa ohjattava pohtii suhdettaan työhönsä. Ohjaaja ja mahdolliset muut osallistujat auttavat ohjattavaa näkemään itsensä ja työnsä entistä tarkemmin ja selvemmin. Työnohjaus on vuorovaikutusta, jossa sekä ohjaaja että ohjattavat oppivat toisiltaan.

6.10. Kaikki Peliin –ohjelma

Vuoden 2016 aikana jatkettiin ilman erillistä rahoitusta kahdentoista palloilulajin pääsarjatasen seuran yhteistä Kaikki peliin ohjelmaa.

Ohjelman tavoitteena on auttaa urheiluseuroja yhteismarkkinoinnin keinoin, järjestää koulutusta ja tarjota seuroille mahdollisuutta saada tutkimukseen perustuvaa tietoa omasta toiminnastaan.

Facebookissa ja Twitterissä ilmestyi säännöllisesti viikoittain tieto joukkueiden kotipeleistä. Lisäksi seurojen markkinoinnista vastaaville järjestettiin kaksi yhteistapaamista.

Jyväskylän Yliopiston liikuntakasvatuksen opiskelijoista muodostettiin 3-4 henkilön ryhmiä – yhteensä 12 ryhmää. Jokainen ryhmä vieraili kolmen joukkueen kotiotteluita seuraamassa ja tekivät raportin katsojakokemuksestaan sekä esittelivät seuroille omat kehittämissuosituksensa ottelutapahtumien kehittämiseksi.

Kaikki Peliin -ohjelmaan kuuluvat seurat tekivät opintomatkan Tampereelle seuraamaan Salibandyliigan ottelua Classic – Happee, joka toteutettiin sirkusteemalla. Ottelun jälkeen Classicin manageri Pasi Peltola kertoi heidän tavastaan toteuttaa ottelumarkkinointia. Keskisuomalaisen urheilutoimittaja Ilkka Kulmala toimi kouluttajana viestintäkoulutuksessa teemalla kuinka ylitän uutiskynnyksen.

Kaikki Peliin ohjelmassa mukana olevat seurat

* HoNsU (syksyllä JBA)	Koripallon miesten I-divisioona
* Jaguaarit	Am. jalkapallon I-divisioona
* JJK	Jalkapallon Ykkönen
* JyPK	Jalkapallo naisten Ykkönen
* Jyp-Akatemia	Jääkiekon mestis
* Jyp naiset	Jääkiekon SM-sarja
* Kampuksen Dynamo	Futsal, SM-sarja
* Kiri	Superpesis, miehet
* Kirittäret	Superpesis, naiset
* Happee	Salibandyliiga miehet
* JPS	Jääpallon bandyliiga
* Liikunnan Riemu	Futsal, SM-sarja

7. Lisää liikettä nuorille ja aikuisille

Aikuisliikunnan toimialalla työskenteli vuonna 2016 toimialavastaavana aikuisliikunnan kehittäjänä työfysioterapeutti Jyrki Saarela. Toimintamuotoina ovat olleet verkostotyö, koulutus, valtakunnallisen Kunnossa Kaiken Ikää –ohjelman (myöhemmin KKI -ohjelma) toiminnot, kuntiin ja työyhteisöihin kohdistuvat tukipalvelu, työyhteisöliikunta sekä tapahtumat. Pääperiaatteena on arki- ja terveys- ja kuntoliikunnan sekä terveellisten elämäntapojen edistäminen, niin omatoimisesti kuin terveyttä ja hyvinvointia edistävien tahojen kanssa yhdessä toteutettavissa toimenpiteissä. Maakunnan asukkaiden suuntautumista terveelliseen elämäntapaan pyritään edistämään vuorovaikutuksellisin ja kokemuksellisin keinoin tarjoamalla tietoa ja käytännön liikuntakokemuksia. Verkostotyö painottuu liikuntakentän asiantuntijana toimimiseen erilaisissa foorumeissa.

Tavoitteet

Aikuisliikunnan toimialan tavoitteena vuonna 2016 oli olla aktiivinen maakunnan liikkumisen kehittäjätaho ja auttaa paikallisia toimijoita terveyttä ja hyvinvointia lisäävissä kuntalaisten aktivointitoimenpiteissä.

Toteutus

7.1. Koulutus

Aikuisliikunnan toimialan koulutuksia järjestettiin tänä vuonna lähinnä tilauskoulutuksina tai yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Vuoden alussa Pihtiputaalla toteutettiin kaksi terveydenhuollon työntekijöille räätälöityä kahden päivän koulutusta teemalla ”Ikääntyvien Liikuntatsemppari”. Helmikuun alussa vietitiin loppuun K-S muistiyhdistyksen henkilöstön liikkumaan aktivointikoulutus.

Keväällä tehtiin koulutusyhteistyötä liikuntajärjestöjen kanssa: Palloliiton K-S piirin huoltajakoulutuksessa aiheena oli urheiluvammat ja teippaus. Yhdessä Suomen aikuisurheiluliiton ja Jyväskylän Kenttärheilijöiden (JKU) kanssa suunniteltiin ja toteutettiin aikuisten yleisurheilun vertaisohjaajakoulutus Jyväskylässä (1. taso, 2pv). Avoimena tarjottiin toukokuussa koulutus otsakkeella Liikunnan kiistakapulat, mutta se ei koonnut riittävästi osallistujia.

KKI –ohjelman ja Terveystoimintaliiton kanssa yhteistyönä toteutettiin marraskuussa terveydenhoitajille suunnattu koulutuspäivä: Sinä poljet - minä ohjaan.

KesLin aikuisliikunnan kehittäjä on osallistunut Valo ry:n (Ulla Nykänen) koordinoimaan valmentaja- ja ohjaajakoulutuksen (VOK) –kehitysryhmän toimintaan, jonka tavoitteena on yhdistää entinen liikuttajatutkinto ja erityisesti siitä hyviä sisältöjä VOK 1 ”aikuisten 1 tason valmentaja- ja ohjaajakoulutukseen”. Työryhmän kehitystyö saatiin päätöksen vuoden vaihteessa.

7.2. KKI –toiminta

Keski-Suomen Liikunta ry sai KKI -ohjelmalta avustusta terveysliikunnan kehittäjän palkkaukseen 15 500 €. Tähän liittyen KesLi on sitoutunut yhteistyössä edistämään KKI - ohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä, sekä viestinnälliseen yhteistyöhön.

Vuonna 2016 KKI toiminta oli pitkälle KesLin normaalin toiminnan kautta KKI –ohjelman tavoitteiden edistämistä. KKI -hanketukihakemusten sparraus ja KKI –ohjelmalle lausuntojen antaminen hankearvioinneissa kuuluu jo vakiintuneeseen yhteistyöhön. Samoin osallistuminen terveysliikunnan kehittäjien tapaamisiin sekä KKI –päiville, jotka tänä vuonna järjestettiin Oulussa.

KKI ohjelma toteutti vuoden 2016 syksyllä yhdessä Liikunnan aluejärjestöjen kanssa Tulosta Kohti -tilaisuuksia ja Matka hyvän kuntoon –rekkakiertueen osassa Suomea. Terveysliikunnan kehittäjiä ja KKI -ohjelman yhteisissä tapaamisissa jaettiin kokemuksia jo toteutuneista tapahtumista. Syksyn aikana valmisteltiin keväällä 2017 toteutuvaa rekkakiertueen toista kierrosta. Tähän liittyen yhteyksiä oli syystalvella Jyväskylän Ammattikorkeakoulun opettajiin opiskelijoiden rekrytoinnista testaushenkilöstöksi ja heidän perehdyttämisestä kevätlukukaudella ennen kyseistä tapahtumaviikkoa.

7.3. Verkostotyö

Verkostoitumista liittyy KesLin toiminnassa moniin eri yhteyksiin, ja tavoitteena on toimia näissä monialaisissa verkostoissa liikunnan asiantuntijana. Terveystieteiden edistämisen foorumin (TEF) kokoontumiset ovat loppuneet, mutta uutena verkostona on käynnistynyt alueellinen TyhyX-verkosto.

Muita verkostoitumisen foorumeita ovat tarjonneet alueelliset ja valtakunnalliset seminaarit sekä KKI –päivät. Valo ry:n kanssa yhdessä on kokoonnuttu Unelmat Liikkeelle toiminnan puitteissa Kokeilumanagereiden päiville sekä kunta- ja kaupunkitoimijoiden kanssa työpajoihin suunnittelemaan Unelmien Liikuntapäivän 10.5.2016 sekä Unelmien liikuntavuoden 2017 toteutusta. Myös Liikkujan polku –verkoston tapaamiset ovat koonneet terveys- ja kuntoliikunnan toimijoita Valo-talolle. Edellisiin kampanjoihin on myös liittynyt markkinointiyhteistyötä ja tiedonvälitystä oman maakunnan toimijoiden suuntaan. Konkreettisenä toimenpiteenä Unelmien liikuntavuoteen 2017 kehiteltiin Jyväskylän kaupungin ja kaupungin isojen oppilaitosten kanssa (Jyväskylän korkeakoululiikunta, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä) ajatusta kaupungin toteuttamasta lasten ja nuorten unelmien keräyskampanjasta ja samalla erilaisten toimijoiden aktivoinnista unelmien toteuttamiseen.

7.3.1. Unelmat Liikkeelle -toiminta

Liittyen Unelmat Liikkeelle -toimintatapaan löysivät Valo ry, Liikunnan aluejärjestöt ja Maaseuturahasto yhteisen tavoitteen maaseutualueiden aktivoimisesta. Tähän liittyen kokoonnuttiin yhdessä Leader toimintaryhmien edustajien kanssa pohtimaan yhteistyön mahdollisuuksia joita Living Lab- ja kokeilukulttuurityyppinen toiminta yhdessä seura-, järjestö- ja yhdistystoimijoiden kanssa saattaisi tarjota. Tästä lähti liikkeelle KesLin ja Jyväskylän leader-ryhmän välinen vuoropuhelu, jonka lopputuloksena syntyi Kokeilemaalla –hankehakemuksen valmistelu ja haku, joka vuoden vaihteessa johti myönteiseen päätökseen 1,5 vuoden hankkeelle.

7.3.2. Suomi 100 vuotta

Suomi 100 -ohjelmaan liittyy KesLin edustaja on osallistunut myös Keski-Suomen yhteisöjen tuki ry:n (KYT) Suomi 100 -hankkeen suunnittelutyöpajoihin. Hankesuunnitelma lähetettiin Valtionkonttorille vapaaehtoistyötä esiin nostavana Kansalaistoiminta 100 ja risat -hankkeena. Myönteisen päätöksen jälkeen kokoonnuttiin miettimään hankkeen käytännön toteutusta. KesLin rooli on ollut lähinnä edistää liikunta- ja urheiluseurojen mukaan saamista.

7.3.3. Työelämä 2020

KesLin aluejohtaja on osallistunut alueellisen Työelämä 2020 hyvinvointityöryhmän tapaamisiin. Aluejohtajan poissaollessa aikuisliikunnan kehittäjä on edustanut KesLiä näissä tapaamisissa. KesLin edustajat osallistuivat myös tämän paikallisen ryhmän järjestämään seminaariin Laajavuorella.

7.3.4. eBoss –hanke

Jyväskylän ammattikorkeakoulun (JAMK) vetämänä käynnistyi kolmevuotinen eBoss –hyvinvointivalmennusta nuorille ESR –hanke. KesLi on tässä hankkeessa mukana osatoteuttajana Humanistisen ammattikorkeakoulun lisäksi. Kohderyhmänä ovat 2. asteen opiskelijat Jyväskylän palvelualan opisto (ent. JKL kotitalousoppilaitos) ja pohjoisen Keski-Suomen ammattioppilaitoksen (POKE) yksiköt

Saarijärvellä, Äänekoskella ja Viitasaarella. Hanke oli hyvin aktiivinen heti ensimmäisenä toteutusvuonna ja siihen liittyi useita kohdeoppilaitoksilla liikunnallisia teemapäiviä ja ryhmätapaamisia. Lisäksi kerättiin paljon nuorille suunnattua materiaalia ja tuotettiin kaksi hyvinvointivalmennuskonseptia; toinen kontaktiopetuksessa ja toinen digitaalisten välineiden avulla toteuttaen.

Vuoden 2016 aikana valmisteltiin melko laajasti yhdessä JAMK:n, LIKESin ja Visiosäätiön kanssa syrjäytymisvaarassa olevien nuorten ja aikuisten aktivointihanketta työnimellä KOHOTA-hanke. ESR -hankehakemus jätettiin ELY –keskukselle syksyllä, tällä kertaa tuloksena negatiivinen päätös.

7.3.5. Keskisen alueen yhteistoiminta-alue

Valtakunnan tasolla liikuntasektorin toimijoiden toiminnan kehittämisessä toteutettiin yhteistyötä yhteistoiminta-aluemallilla. KesLin aikuisliikunnan kehittäjä on osallistunut keskisen alueen yhteistoimintaryhmien tapaamisiin sekä toimii saman alueen nuorten ja aikuisten liikkumisen edistämisen työryhmässä. Kyseinen työryhmä on tavannut laajempien yhteisten kokoontumisten yhteydessä ja myös Skype- kokouksissa. Työryhmälle luotiin tavoitematriisi ja koottiin yhteistyön paikkoja ja suunnitelmien toteutusta yhteiseen vuosikelloon. Kolmen maakunnan alueen yhteistyöllä järjestettiin kuntatapaaminen alkuvuodesta Kyyjärvellä. Siellä esiteltiin Unelmat liikkeelle toimintatapaa ja keskusteltiin ajankohtaisista liikuntatoimen asioista eri alueilla. Lisäksi KesLin aikuisliikunnan kehittäjä sijaisti KepLin edustajaa nuorten ja aikuisten työryhmien puheenjohtajien kokoontumisessa kahteen otteeseen. Näiden ryhmien työn tuloksena julkaistiin Seuran harrasteliikunnan työkalupakki uuden Olympiakomitean nettisivuilla vuodenvaihteen jälkeen.

7.4. Kuntien sekä muiden yhteisöjen tuki ja liikuntatapahtumat

Jyväskylän Oopperakuoron kanssa toteutettiin KKI- hanke, jossa pyrittiin aktivoimaan kuorolaisia liikkumisen ja sitä kautta myös muunkin oman hyvinvoinnin parantamiseen. Hyvinvointihankkeen yhteiset tapaamiset sisälsivät liikunnan lisäksi myös keskusteluita ja tehtäviä laajemminkin hyvinvointia tukevista asioista; ravinnosta, unesta ja henkisestä hyvinvoinnista.

Kevään kääntyessä kesäksi toteutettiin Poppia–pankin Jyväskylän konttorin henkilöstölle hyvinvointihankkeen seurantamittaukset ja niiden yhteydessä keskustelut toteumasta ja jatkosta. Tämä ryhmä tuli Pohjois Savon Liikunnan ELVO – hankkeen kautta.

Jyväskylän seudun Työllistämisyhdistys ry:lle toteutettiin Kunnon kaveri -hanke, jossa tavoitteena oli aktivoida yhdistyksen henkilöstöä ja luoda pohjaa myös liikkumisen tukihenkilönä olemiseen ja asiakkaiden liikuntaan aktivointiin. Tähän liittyi kehonkoostumusmittauksia, uutena palveluna KesLillä ja muillakin Liikunnan aluejärjestöillä käyttöön otettu Firstbeat hyvinvointimittaus, kuntosaliohjausta sekä yksilöllisiä tapaamisia liittyen edellisiin.

Keskussairaalan Kunto ry:n tilauksesta toteutettiin InBody –mittauksia Keski-Suomen Sairaanhoidopiirin henkilökunnalle keskussairaalalla loppuvuodesta.

7.5. Koulutukset

Aika	Tilaisuus	Osallistujamäärä
13.-14.1.2016	Ikääntyvien Liikuntatsemppari (x2)	21
3.-4.2.2016	Ikääntyvien Liikuntatsemppari (x2)	23
5.2.2016	K-S Muistiyhdistys	12
8.2.2016	Keskisen YT-alueen liikunnan viranhaltijat	36

11.4.2016	Huoltaja ja teippauskoulutus, K-S SPL	6
16.-17.4.2016	Aikuisten yleisurheilun ohjaajakoulutus	19
22.11.2016	Terveydenhoitajien koulutuspäivä	47
	Yhteensä	117

Eri hankkeissa, kuntien, työ- ja muiden yhteisöjen hyvinvointiprojekteissa ja liikuntatapahtumissa KesLi liikutti tänä vuonna noin 130 nuorta ja aikuista.

8. Tapahtumat

Vuoden 2016 aikana Keski-Suomen Liikunta ry järjesti neljä maakunnallista tapahtumaa: Keski-Suomen Urheilujuhlan, Kuutamohiihdon, lasten KESLI-liikuntaleirin ja Finlandia Marathonin (yhdessä JKU:n kanssa). Maakunnallisten tapahtumien toteuttamiseen osallistui koko KesLin henkilökunta.

8.1. Keski-Suomen Urheilujuhla 29.1.

Vuosittaisessa Keski-Suomen Urheilujuhlassa valittiin vuoden keskisuomalainen urheilija sekä muita urheilun ja liikunnan sektorilla kunnostautuneita henkilöitä ja urheiluseuroja. Vuoden 2016 Keski-Suomen Urheilujuhla järjestettiin yhteistyössä Keskimaan, Keski-Suomen Osuuspankin, Keski-Suomen Liiton sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa tammikuun 29. päivä Paviljongissa, Jyväskylässä. Juhlissa myös kunnat ja lajiliitot palkitsivat omia toimijoitaan tai tapahtumiaan. Juhla keräsi yhteen maakunnan urheilijat, asiantuntijat ja päätöksentekijät. Illan juonsi Arvo Vuorela. Osallistujamäärä oli 280 henkilöä.

8.2. Kuutamohiihto 26.2.

Kuutamohiihto on yksi neljästä KesLin päätapahtumista. Sen tavoitteena on olla matalan kynnyksen perhetapahtuma KesLin talvikaudessa. Kaiken tasoisia liikkuja kutsutaan elämyksellisen iltatapahtumaan hiihtämään retkihiihtotyypillisesti Jyväsjärven ja Päijänteen jäälle ulkotulien loimussa ja kaupungin valojen luodessa omaa tunnelmaansa. Kuutamohiihto saatiin vuonna 2016 toteutettua, mutta lyhennetyllä reitillä Jyväsjärven luisteluradan ympärillä. Osallistujia noin 120 henkeä.

8.3. KESLI-liikuntaleiri Muuramessa 6.-10.6.

KESLI-liikuntaleiri on vuosittain järjestettävä monilajileiri jonka avulla pyritään innostamaan keskisuomalaisia lapsia liikunnan pariin. Leirin avulla edistetään monilajisuutta, lasten liikunnan monipuolisuutta ja madalletaan kynnystä liikunnan harrastamiseen myös lapsille jotka tarvitsevat erityistä tukea. Tavoitteena oli tarjota kaikille 10-13 -vuotiaille lapsille avoin, elämyksellinen, vauhdikas ja iloinen täysihoitoleiri.

Leirillä lapset pääsivät kokeilemaan seuraavia lajeja: BMX-pyöräily, cheerleading, jalkapallo, judo, koripallo, parkour, salibandy, suunnistus, telinevoimistelu, uinti ja ultimate. Leiriohjelmaan kuuluivat myös lipunnostot, leiriolympialaiset, leikit, kisailut, venyttelytuokiot, leiridisco ja tietysti vapaa-aika yhdessä leirikavereiden kanssa.

Ohjaajina leirillä toimivat liikunnan ammattilaiset sekä liikunnanopettajiksi, luokanopettajiksi, liikunnanohjaajiksi, liikuntaneuvojiksi tai nuoriso-ohjaajiksi valmistuvat opiskelijat. Leirillä on kaikkiaan 35 aikuista organisointi- ja ohjaustehtävissä. Osallistujia vuoden 2016 leirillä oli 200 lasta.

Majoituskouluna oli Nisulanmäen koulu ja Muuramen lukio. Leirin yhteistyökumppaneina olivat Keuruun kaupunki, VAU, Keskimaa ja Osuuspankki.

8.4. Finlandia Marathon 16.-17.9. Jyväskylässä

JKU:n kanssa yhdessä järjestettävän Finlandia Marathonin osallistujatavoitteeksi asetettiin yli 3.000 osallistujaa. Laadulliseksi tavoitteeksi asetettiin, että yli 90 % saadusta palautteesta on positiivista.

Tapahtuma järjestettiin kaksipäiväisenä 16.-17.9.2016. Perjantai-iltana järjestettiin toisen kerran iltavalaistuksessa juostu Valon Kymppi. Lauantaina päivällä juostiin maraton ja puolimaraton.

Osallistujamäärät matkoittain

Valon Kymppi	633 osallistujaa
Puolimaraton	1.206 osallistujaa
Maraton	390 osallistujaa
Yhteensä	2.229 osallistujaa

10. Talous

Vuoden 2016 tulos jäi 3.073,63 € negatiiviseksi, mutta mahdollistaa toiminnan jatkumisen suunnitellusti.

KESKI-SUOMEN LIIKUNTA ry**T A S E****31.12.2016****31.12.2015****VASTAAVAA****PYSYVÄT VASTAAVAT****AINEELLISET HYÖDYKKEET**

Koneet ja kalusto

4727,10

6302,80

SIOITUKSET

Osakkeet ja osuudet

1177,321177,32**PYSYVÄT VASTAAVAT**

5904,42

7480,12

VAIHTUVAT VASTAAVAT**VAIHTO-OMaisuUS**

Tavaravarasto

0,00

0,00

SAAMISET

Ennakkomaksut

11606,75

11444,93

Myyntisaamiset

32583,79

47163,52

Muut saamiset

7677,485677,89**SAAMISET**

51868,02

64286,34

RAHOITUSARVOPAPERIT

Osakkeet ja osuudet

101158,99

101158,99

RAHAT JA PANKKISAAMISET26793,5121493,30**VAIHTUVAT VASTAAVAT**

179820,52

186938,63

VASTAAVAA

185724,94

194418,75

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Muut rahastot

Edell.tilik.yli/alijäämä

147681,61

149329,99

Tilikauden yli/alijäämä

-3073,63-1648,38**OMA PÄÄOMA**

144607,98

147681,61

VIERAS PÄÄOMA**LYHYTAIKAINEN**

Saadut ennakot

5175,00

5254,00

Ostovelat

2310,07

7358,78

Muut velat

33631,8934124,36**VIERAS PÄÄOMA**

41116,96

46737,14

VASTATTAVAA

185724,94

194418,75